
Studenti zaplatí školu, až začnou vydělávat

Studenti zaplatí školu, až začnou vydělávat

8.3.2008, autor: LENKA NEJEZCHLEBOVÁ, LUCIE FRYDECKÁ

Zavedení školného bude podle odborníků studenty motivovat k lepším výsledkům. A umožní studovat více lidem

Praha - Student práv Michal Bušek se zavedením školného na vysokých školách souhlasí. „Co je zadarmo, toho si lidé neváží a často to také za moc nestojí. Školné by úrovni vysokých škol prospělo,“ míní.

Jeho názor kopíruje jeden z hlavních argumentů těch, kteří vymysleli koncept takzvaného odloženého školného. Podle něj by vysokoškoláci platili za studium, až když dosáhnou určité výše platu.

„V okamžiku, kdy si na něco platím, tak mě víc zajímá, co za to dostávám,“ říká ekonom Daniel Münich, autor kapitoly Financování, kterou obsahuje návrh vysokoškolské reformy. Takzvanou Bílou knihu vytvořil tým expertů ministerstva školství a MF DNES má její pracovní verzi.

Základní teze: Školné by nemělo ročně přesáhnout výši průměrného měsíčního platu vysokoškolsky vzdělaného člověka. Nyní je to asi 30 tisíc korun. „Nepůjde o žádnou horentní sumu, ale i kvůli ní by studenti měli víc tlačit na školy, aby naplňovaly jejich očekávání,“ vysvětluje.

Hlavním argumentem pro školné jsou však finance. Poptávka po diplomu roste a růst bude. Přitom dává Česko do vysokého školství na poměry zemí EU málo peněz. A vyhlídky nejsou o nic růžovější.

„V rozpočtu nebude prostor na výrazný příliv prostředků,“ odhaduje Münich. Jedinou možností je podle něho příliv soukromých peněz.

„Ve světě jsou tím hlavním zdrojem studenti. A funguje to. Tedy pokud existují dostupné studentské půjčky a systém sociálních stipendií,“ doplňuje. To zdůrazňují i zástupci univerzit. „Pokud bude systém nastavený tak, že nedojde k diskriminaci studentů z nižších vrstev, je to rozumné řešení,“ říká Václav Havlíček, rektor pražského ČVUT a místopředseda České konference rektorů.

Zvládnou studenti splácet?

Univerzity zatím nemají přesnou představu o tom, kolik peněz by studenti platili. Podle Havlíčka by to nemělo být rozhodně víc, než činí částka, kterou nyní stát zaplatí za jednoho studenta. Tato suma se pohybuje v rozmezí od 35 tisíc do 120 tisíc ročně, záleží na náročnosti oboru. Za přijatelné považuje, aby studenti platili dvacet až třicet procent ze státních nákladů, tedy zhruba sedm až 24 tisíc za rok.

V parlamentu však rozhodně nemá „odložené školné“ zajištěnou většinu. „Až se průměrný plat u nás vyrovná západním státům, nastane čas na diskusi o školném,“ říká poslankyně ČSSD odpovědná za školství Vlasta Bohdalová. Lidovci se školným počítají, ale nelíbí se jim, že by studenti platili až po dokončení školy. „To přece není motivující. Nikdo neví, co bude za deset let,“ diví se poslankyně Michaela Šojdrová.

Zástupci studentů upozorňují i na fakt, že absolvent, který bude splácet půjčku kvůli studiu, může mít problémy půjčit si další peníze třeba na byt. „Pokud je někdo zadlužen, snižuje to jeho bonitu,“ připomíná místopředseda studentské komory Jan Říha.

* Výdaje na studium

Na veřejných vysokých školách se zatím školné neplatí. I bez něj však není studium zadarmo.

Podle údajů ministerstva školství stojí roční studium studenty v průměru 60 tisíc korun.

Měsíčně student utratí minimálně 5 600 korun, podle ministerstva je to o dva tisíce korun víc než před třemi lety.

Jsou to náklady na dopravu, jídlo, knihy a především bydlení. Ceny kolejí se pohybují od dvou do čtyř tisíc korun za měsíc. Na mnohé studenty místo nezbude, platí si tak dražší ubytování v soukromí.